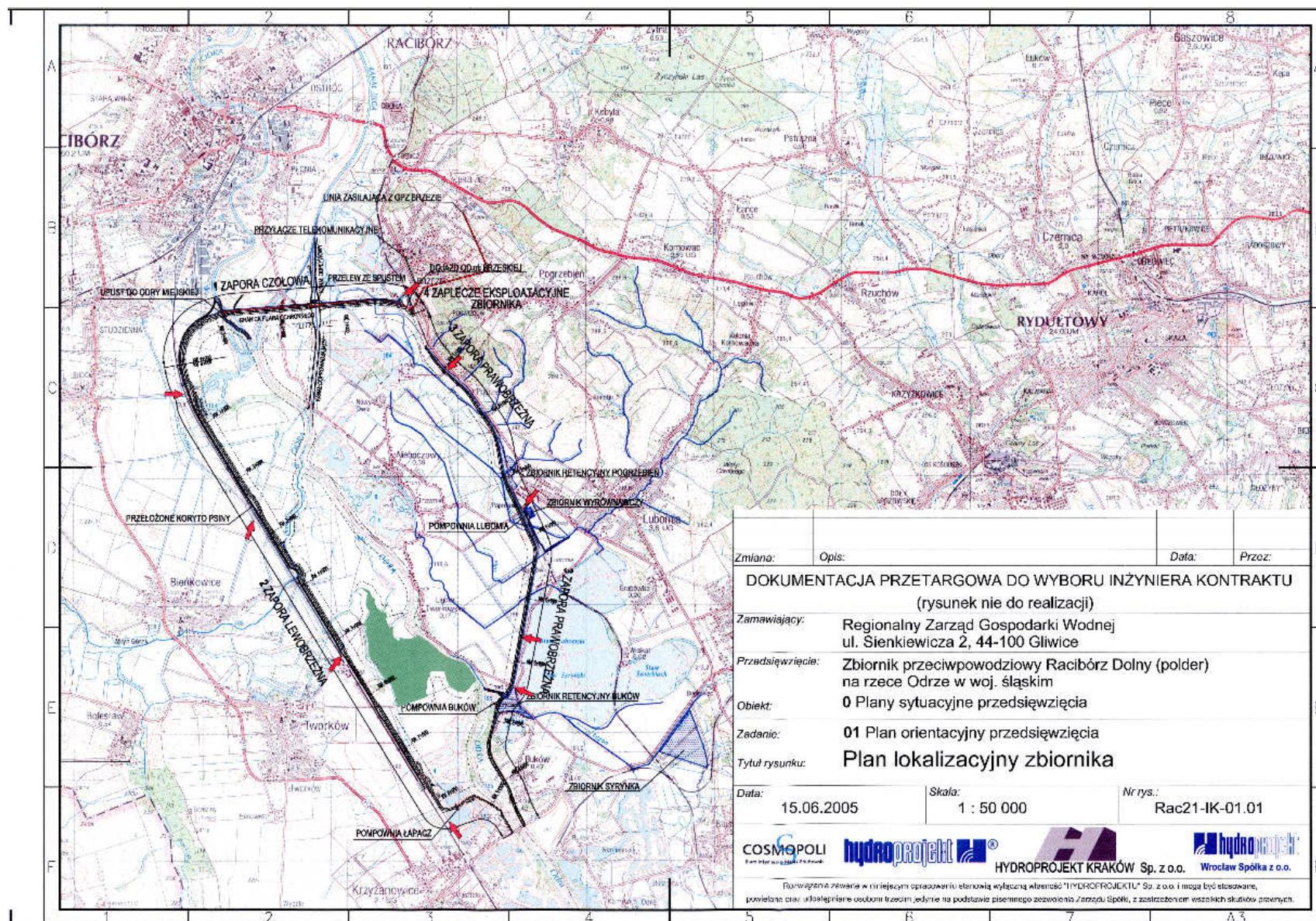

**Problemy społeczne
i ekologiczne
realizacji zbiornika
Racibórz Dolny**

Franciszek Pistelok

Plan zbiornika Racibórz Dolny

Problemy realizacji zbiornika - finansowanie inwestycji

- Prace przygotowawcze dla realizacji zbiornika prowadzone są od 2003 r.
- W opracowanym w 2004 roku studium wykonalności szacowano ogólny koszt budowy zbiornika na poziomie około 800 mln zł. W późniejszym projekcie technicznym wartość ta wyniosła ponad 1mld 200 mln zł.
- Przyczyną wzrostu kosztów budowy były głównie zmiany konstrukcyjne zapory czołowej oraz zmian konstrukcyjnych zapór bocznych. Znaczący jest także wpływ środków niezbędnych do pozyskania kruszyw na zapory.
- Wzrost kosztów wymaga ponownego wykonania Studium Wykonalności dla tej inwestycji. Zwiększy się bowiem czas realizacji projektu, zmianie ulegnie inżynieria finansowa oraz Plan przesiedleń (RAP)
- Dla utrzymania wiarygodności inwestora konieczne jest zapewnienie ciągłości finansowania inwestycji

Problemy realizacji zbiornika – Sektorowy Program Operacyjny

- Konieczność opracowania nowej inżynierii finansowania projektu
- Ponad 400 mln zł „deficytu”, obecnie brak jest wskazania źródła finansowania
- Termin realizacji inwestycji, zgodnie z projektem technicznym
 - 6 lat od momentu rozpoczęcia
- Częściowe finansowanie inwestycji z SPO
- Trudności z dotrzymaniem terminu uzyskania efektu zgodnie z wymaganiami SPO oraz z umową z Bankiem Światowym

Etapy realizacji zbiorników przeciwpowodziowych w rejonie Raciborza

Etap I - budowa polderu "Buków" o powierzchni około 8 km² i pojemności maksymalnej 50 mln m³. Prace budowlane zakończono w IV kwartale 2001 r. Polder zapewni redukcję najwyższych fal powodziowych o 10 - 14%.

Etap II - budowa w ciągu najbliższych 10 latach suchego zbiornika przeciwpowodziowego "Racibórz Dolny" o pojemności 170 mln m³ przy aktualnej topografii terenu. Zbiornik ten zapewni redukcję fali powodziowej z 1997 r. o przepływie $Q=3120$ m³/s do wielkości 1538 m³/s przy dysponowaniu 48 godziną prognozą dopływu lub do wielkości około 1800 m³/s przy 24 godzinnej prognozie dopływu do zbiornika.

Etap III - przekształcenie suchego zbiornika "Racibórz Dolny" w zbiornik wielofunkcyjny o pojemności powodziowej jak w etapie II oraz pojemności użytkowej 100 - 150 mln m³ służącej głównie do wyrównania przepływów niżówkowych, poprawy warunków żeglugowych na Odrze Środkowej, energetycznego wykorzystania stopnia wodnego, rekreacji itp. Przyjmuje się, że realizacja tego etapu projektu będzie możliwa za około 40 - 50 lat po zakończeniu eksploatacji żwirów, zalegających w czaszy zbiornika. Kształt przestrzenny rozwiązania docelowego zbiornika, przesądzony zostanie na etapie II.

Zakres wykonywanych robót

- 6,0 mln m³ nasypów hydrotechnicznych w zaporze czołowej i prawobrzeżnej zaporze bocznej
- 2,0 mln m³ wykopów pod obiekty oraz wykopów kanału zrzutowego, kanału zasilającego Odrę w dolnym stanowisku oraz przełożenia Psiny
- 55 tys. m³ betonów i żelbetów w budowlach upustowej, ubezpieczeniach skarp kanałów, w obiektach melioracyjnych i mostowych
- 60,0 tys. m³ ubezpieczeń kamiennych
- 50,0 tys. m³ kubatury budynków mieszkalnych dla przesiedlonej ludności wraz z przynależną infrastrukturą
- 1,75 tys. ton ścianek stalowych gródz dołów budowlanych i obiektów mostowych
- 675 ton konstrukcji stalowych zamknięć hydrotechnicznych
- 25 km wewnętrznych dróg eksploatacyjnych

Podstawowe parametry techniczne zbiornika Racibórz Dolny

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość
1	Pojemność przy rzędnej 195,20 m npm	185 mln m ³
2	Powierzchnia zbiornika	2 853 ha
3	Powierzchnia pod budowlami	1 439 ha
4	Powierzchnia czaszy zbiornika	1 414 ha
5	Długość obwałowań w tym: zapora główna zapora lewostronna zapora prawostronna	22 400m 4 000 m 9 600 m 8 800 m
6	Kubatura nasypów w tym: z materiałów sypkich z materiałów spoistych	5 898 tys. m ³ 4 056 tys. m ³ 1 842 tys. m ³
7	Kubatura konstrukcji żelbetowej	85 tys.m ³
8	Długość dróg eksploatacyjnych	50 km
9	Przebudowa istniejących linii energetycznych oraz budowa linii zasilających	11 km
10	Wykonanie nowych ujęć wód	3 szt.

Problemy z uzyskaniem pozwolenia na budowę

- Przewiduje się wystąpienie z wnioskiem o pozwolenie na budowę dla zapór bocznych w I połowie 2010, zaś dla zapory czołowej w połowie 2011 roku.
- Uzyskanie pozwolenia na budowę wymaga między innymi decyzji środowiskowych oraz praw właścicielskich w stosunku do gruntu lub prawa dysponowania gruntem.
- Decyzja środowiskowa wydawana jest w oparciu o raport oddziaływania na środowisko po przeprowadzeniu odpowiedniej procedury uwzględniającej konsultacje społeczne.
- Raport oddziaływania inwestycji na środowisko jest obecnie realizowany i powinien być gotowy do końca listopada 2008 . Raport ten uwzględnia przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej na obszarach Natura 2000 położonych w Dolinie Odry.
- Decyzja środowiskowa powinna być uzyskana do końca czerwca 2009.

Uzyskanie pozwolenia na budowę

Uzyskanie pozwolenia na budowę wymaga:

1. Wykonanie raportu oddziaływania na środowisko – do 30.04.2009
2. Wydanie decyzji środowiskowej – do 30.09.2009
3. Wykupu gruntów lub prawa dysponowania gruntami:
 - zaporą prawostronna - do 30.06.2009
 - zaporą lewostronna - do 30.06.2009
4. Wystąpienie o pozwolenie na budowę dla zapór lewo- i prawostronnej do 31.01.2010
5. Uzyskanie pozwolenia na budowę dla zapory lewo i prawostronnej do 31.03.2010

Uzyskanie pozwolenia na budowę

- Uzyskanie prawa do dysponowania terenem w czaszy zbiornika do 31.12.2011
- Uzyskanie pozwolenia na budowę dla zapory czołowej – do 31.03.2012

Zbiornik Racibórz a ekolodzy

- Zbiornik Racibórz Dolny jako jedyny w Polsce został zaliczony przez ekologów do inwestycji o doniosłym znaczeniu dla ochrony przeciwpowodziowej.
- Raport oddziaływania na środowisko zgodnie z sugestiami ekologów obejmie inwentaryzację obszarów Natura 2000 w tym obszarów znajdujące się na tzw. Shadow list: lasu tworkowskiego, kompleksu stawowego Wielikąt, łągów zdzieszowickich oraz grądów odrzańskich.
- Raport zostanie sporządzony zgodnie z postanowieniem wojewody śląskiego

Obszar Natura 2000 w rejonie zbiornika Racibórz Dolny

- Obszar Natura 2000 w rejonie zbiornika Racibórz Dolny, odnotowany w propozycjach ekologów miałby obejmować 935 ha.
- Składałby się on m.in. z kompleksu stawowego Wielikąt oraz łęgowego lasu Tworkowskiego.
- Zbiornik Racibórz Dolny jako polder będzie jedynie w niewielki sposób wpływał na obszar lasu Tworkowskiego, w przypadku pozostałych obszarów wpływ ten można pominąć.
- Zdecydowanie większy wpływ na środowisko będzie miał Racibórz Dolny jako zbiornik zalewowy. Należy się spodziewać występowanie minimalnych przepływów wody przez dłuższy okres roku. Jednocześnie trzeba przyjąć założenie, że zbiornik zalewowy jest wskazany w kontekście żeglugi na Górnym Odrze pomiędzy Raciborzem a Kędzierzynem – Koźle, powstanie drogi wodnej Odra – Dunaj, Odra – Łaba, uzyskiwaniem energii elektrycznej.
- Należy doprowadzić do wyłączenia obszarów leżących bezpośrednio w czaszy zbiornika z obszarów objętych programem Natura 2000

Pozyskiwanie gruntów

- Analiza prowadzonych w ostatnim czasie inwestycji tym wskazuje, że właściciele nieruchomości nie chcą się zgodzić na zbycie gruntów lub żądają wygórowanego odszkodowania.
- Postępowania wywłaszczeniowe ze wszystkimi konsekwencjami.
- Mając na względzie terminową realizację inwestycji konieczne wydaje się wprowadzenie zmian ustawowych, podobnych do unormowań dokonanych w ustawie z 18 października 2006 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 220, poz.1601).
- Problemy z metodyką wykonywania operatów szacunkowych
- Zapisy w umowie z Bankiem Światowym
- Konieczność zmiany uwarunkowań prawnych. Wprowadzenie zmian ustawowych, podobnych do unormowań dokonanych w ustawie z 18 października 2006 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 220, poz.1601).

Zasady prowadzonych wywłaszczeń

- Grunty pod budowlę i w czaszy zbiornika
 - operaty szacunkowe,
 - odszkodowanie (około 4 zł/m²)
 - równoważne 1ha za 1 ha
 - +odszkodowanie + możliwość dzierżawy w czaszy zbiornika na preferencyjnych warunkach
- Budynki
 - operat
 - opcje:
 - wykup gospodarstwa
 - uzbrojony teren + pieniądze na budowę
 - uzbrojony teren + budowa nowego gospodarstwa
 - mieszkanie własnościowe
 - lokal socjalny

Nowe Nieboczowy

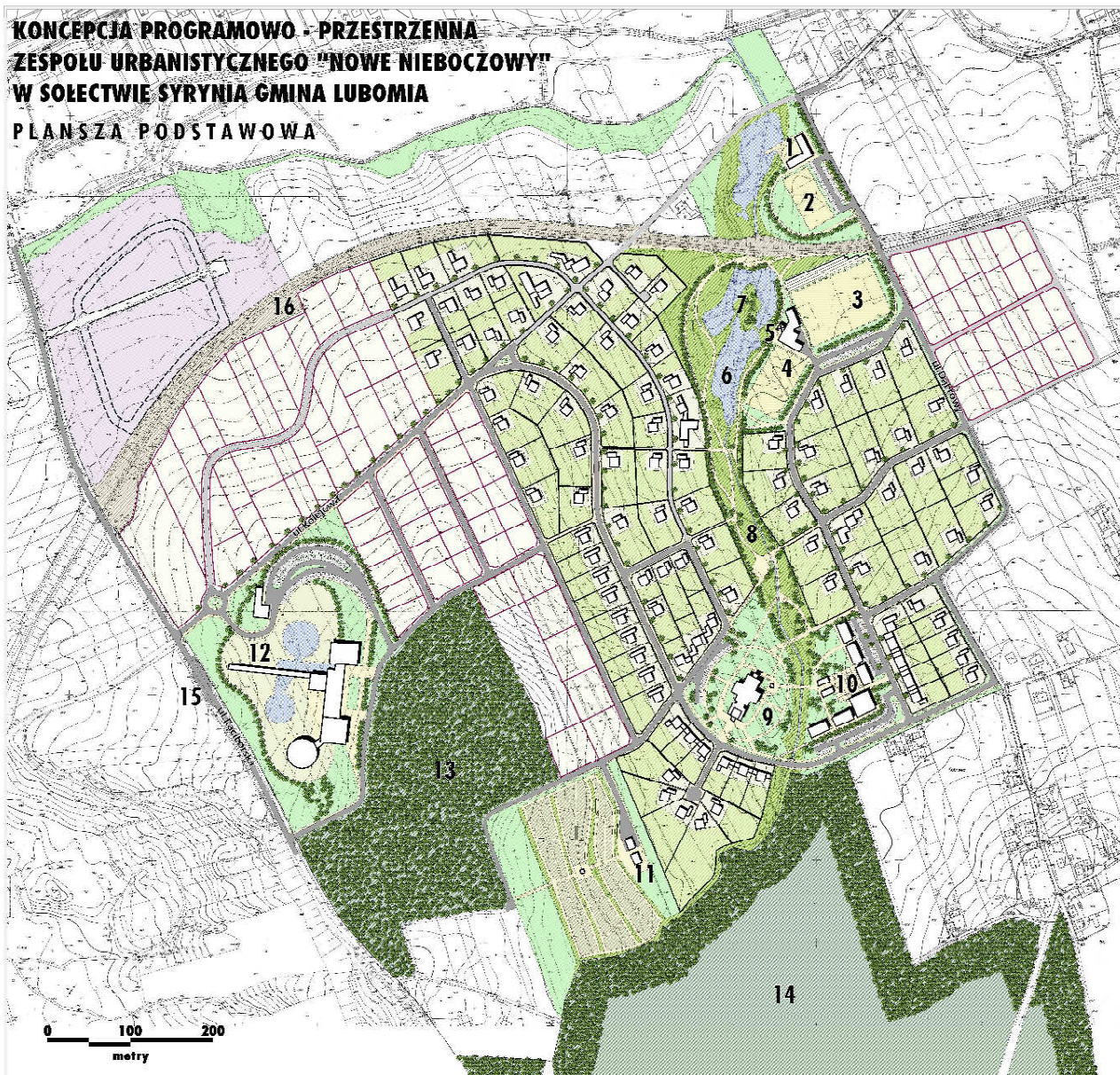
- Od lat prowadzone są negocjacje z mieszkańcami wsi Nieboczowy dotyczące ich przesiedlenia.
- Budowa nowej wsi wymaga jednak obecnie działań organizacyjnych i planistycznych, wydłużających postępowanie.
- Wydaje się, że możliwe będzie wprowadzenie zmian w planie zagospodarowania przestrzennego gminy Lubomia w I połowie 2009 roku oraz przeprowadzenie prac planistycznych i uzbrojenia terenu na nowym osiedlu do końca przyszłego roku.
- Do tej pory RZGW wykupił 75 gospodarstw, przewiduje się, że około 25 – 30 wykupi w bieżącym roku,
- Wieś Nowe Nieboczowy będzie liczyła na początku 70 – 80 gospodarstw
- Prowadzone negocjacje jakkolwiek wydłużają okres przygotowań do budowy, to jednak ze względów społecznych i prawnych są bardzo korzystne.

Budowa Nowych Nieboczów

- Plan zagospodarowania przestrzennego- do 30.06.2009
- Wykup gruntów od rolników w rejonie Szpluchowa i Dąbrowy – 31.10.2009
- Podpisanie umów notarialnych z rolnikami z Nieboczów – 31.12.2010
- Projekt Nowych Nieboczów – 30.11.2010
- Budowa osiedla – 30.03.2011 – 30.10.2014
- Przesiedlenia - 2014

Nowe Nieboczowy II

**KONCEPCJA PROGRAMOWO - PRZESTRZENNA
ZESPOŁU URBANISTYCZNEGO "NOWE NIEBOCZOWY"
W SOŁECTWIE SYRYNIA GMINA LUBOMIA
PLANSZA PODSTAWOWA**

1. ZAPLECZE TERENÓW SPORTOWYCH Z RESTAURACJĄ
2. KORTY TENISOWE
3. BOISKO DO PIŁKI NOŻNEJ Z TRYBUNAMI
4. BOISKO TRENINGOWE
5. BUDYNEK KLUBOWY Z RESTAURACJĄ I KAWIARNIĄ
6. STAW
7. WYSPA
8. PARK "ZIELONA DOLINA"
9. KOŚCIÓŁ Z OTOCZENIEM
10. CENTRUM USŁUGOWE
11. CMENTARZ
12. OGÓLNOGMINNY OŚRODEK SPORTOWO - REKREACYJNY
13. ENKLAWA LEŚNA
14. KOMPLEKS LEŚNY
15. PRZYSTANEK AUTOBUSOWY
16. LINIA KOLEJOWA

Kontakty ze społeczeństwem.

Interpelacje poselskie

RZGW Gliwice utrzymuje stały kontakt z:

- posłami z rejonu Raciborza
- wojewodą katowickim,
- starostami raciborskim i wodzisławskim,
- gminami położonymi na terenie zbiornika,
- Stowarzyszeniem Odbudowy wsi Nieboczowy,
- mieszkańcami wsi Nieboczowy i Bieńkowice

Dziękuję za uwagę